

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.66

Hely

Idő

"1931"

Személy

Szerző:

Cím: *Érdekes sírok a megszűnt budai temetőkben*

Forrás:

Független Budapest

Bp.

1931. XI. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Székesiővárosi házi nyomda 1927 — 1695

Érdekes sírok a megszűnt budai temetőkben

A főváros már régebben elhatározta, hogy városrendezési érdekből megszünteti a tabán-krisztinavárosi és a vízivárosi régi temetőket, amelyekbe már évekkel ezelőtt amúgyis megszüntették a temetkezést. A tabán-krisztinavárosi temető 1780-ban, a vízivárosi temető 1785-ben nyílt meg. Külön irodalma van a két régi temetkezési helynek és amikor a teljes megszüntetés terve felmerült, a főváros azzal a gondolattal foglalkozott, hogy a temetők területeit teljesen felásatja és beépítésre alkalmassá teszi. Kiszámították azonban, hogy ennek a költsége 1.200.000 pengőt igényel. Ezt a hatalmas kiadást nem volt érdemes megkockáztatni, ezért később úgy határoztak, hogy a tabán-krisztinavárosi és a vízivárosi temetők temetkezési jellegét megszüntetik ugyan, de az érdekesebb síremlékeket helyükön hagyják, a nevesebb halottakat sem háborgatják meg pihenésükben, hanem az egyik temetőből parkot, a másikat pedig rózsaligetet alakítanak, úgyhogy városrendezési szempontból sem lehetne többé kifogást emelni a temetők ellen.

A főváros közegészségügyi osztálya a polgármester felhatalmazása alapján megterette az előkészületeket erre a nagyszabású munkára és összeállította a két temetőben nyugvó nevesebb halottak névjegyzékét, az érdekesebb — akár történelmi, akár műemlék szempontjából értéket jelentő — síremlékek listáját és ezeket kinyomtatva, a különösen érdekes síremlékek fényképével illusztrálva megküldte a különböző tudományos és művészeti testületeknek. A polgármester a testületekhez intézett levelében közli, hogy az emlékkert alakítandó temetőkben a magyar tudomány, művészet és közelet számos előkelő szereplője és a szabadságharcban résztvevő sok honvéd teteme nyugszik. A főváros saját hatáskörében is összeállította az emlékkertben fenntartásra méltó síremlékeket és sírokat,

de felkérték az egyházi, tudományos, művészeti és társadalmi intézmények és egyesületek vezetőit is, hogy ezzel kapcsolatos észrevételeiket, vagy a jegyzékből netán kimaradt neves halottak sírjainak fenntartására vonatkozó javaslatukat december 15-éig küldjék meg a közegészségügyi ügyosztálynak.

A polgármester jegyzékére megkapta a budapesti érseki általános nyilvántartó hivatal, az országúti egyházközség, a zugligeti egyházközség, a krisztinavárosi és a tabáni egyházközség tanácsa, a Magyar Tudományos Akadémia, az Országos Magyar Képzőművészeti Tanács, a Tudományegyetem, a Műegyetem, a Műemlékek Országos Bizottsága, az Ügyvédi Kamara, a Kereskedelmi és Iparkamara, a Mérnöki Kamara, a Zeneművészeti Főiskola, a Fővárosi Könyvtár, a Levéltár, a Múzeum, a Kisfaludy Társaság, Petőfi Társaság, Hadtörténelmi Múzeum, Országos Színzgyógyászati és Budapesti Színész Szövetség, az Országos Iparművészeti Társulat, az Országos Orvos-Szövetség, továbbá dr. Wahlheim Béla, Schauschek Árpád és Bevilacqua-Borsodi Béla javaslatait.

A tabán-krisztinavárosi temetőben 196 síremléket javasol a polgármester a létesítendő rózsaligetben való fenntartásra. Ezek a sírok és síremlékek mind nevezetesebbek. Itt alussza örök álmát losenkampai *Burdina* Alajos, dom Miguel ezredbeli honvédeőrnagy, aki Budavár ostrománál esett el. *Novák* József, a budapesti német színház karmestere. Nagyon sok az érdekes felirat és a foglalkozás megjelölése ezeken a síremlékeken. Johann *Ressler* síremlékén a következő foglalkozás van: *Ofner Bürger, v. Bürger Representant*. Itt nyugszik *Francois Xavier de Bertrand* honvédkapitány, báró *Bercsenyi* Pálné, *Jezertsek* Lukács, aki szintén Budavár bevételénél halt hősi halált; *Hefner* János egyetemi jogtanár, Nagy Váradi báró *Josinczi* József udvari várnagy, *Wenzel Schimek Bürgerlicher Kleidermacher und Gerichtbesitzer des löblichen tabaner Gerichts*, *Joseph Liebl Bürger in Tabán*, szandai *Sréter* Lajos honvédezredes, országgyűlési képviselő, itt fekszenek a Budavár bevételénél el-

esett hősök több tömegsírban. Ide temetkeztek az elnyomatás idejében elhalt volt szabadságharcosok honvédek is. *Georg Hoffer Bürgerl. Fiacker Meister, assukürti Ghyezy István*.

A vízivárosi temetőben 659 sírhely és síremlék fenntartását javasolja a polgármester a tenető helyén létesítendő parkban. Az érdekesebb, nevesebb halottak itt a következők: *Iványi* József ny. cs. és kir. porkoláb, Graf Antonio *Biordi degli Uberti da Kifinano*, nemes *Nincsi* Liubomir, akit oroszok megöltek, *Makay* Vilmos, akinek sírboltjában nyugszik felesége és két gyermeke. Az egész család tűzijátékszerencsétlenség áldozata lett; *Knáhl* Antal, a Budai Zeneakadémia igazgatója, *Vörösmarty* Erzsébet, Belányi Ferenc budai képviselő, fighe Csató János tiszteletbeli titkosa, Balás Dénes budai képviselő, Josephus v. Hollober királyi kamarás, *Scossa* József Buda főváros volt könyvvivője, *Wilhelm Weyde* akadémiai festő, Szölösiné szül. Tamási Julia színigazgatóné, *Mathias Konstantzer Bürgerlicher Landkutscher in Ofen*, gróf *Sigray* József, Vásonkeői gróf *Zichy* Kázmér, Graf Alexander *Königsberg*, *Hajnik* Károly, a magyar gyorsírászat megalapítója, bethleni gróf *Bethlen* Ádám, gróf *Bethlen* János, *Kemény* Dénes, *Mayer* Ferenc, a róla elnevezett fiúarvház megalapítója, báró *Gerliczy* Fülöp és *Ferenc* cs. kir. kamarások, gróf *Pejácsevics* család, gróf *de le Motte* Károly, gróf *Csáky* család, *Nemes Herman* Karolin, alapítványi rendhölgy, *Norbert* Bauer, a városi nyomda igazgatója, báró *Baberczy* Kálmán, *Eötvös* Pálné, *Batthyány* Julia, a gróf *Gyulai* család, *Keszies* Antal országgyűlési képviselő, jekelfalvi és margitfalvi *Jekelfalussy* László, *Keglevich* Berta grófnő, *Keckskésné* Mária színésznő.

Amint az előbb megnevezett testületek válaszaival javaslatok beérkeznek, a főváros azonnal megteszi a további intézkedéseket és már a kora tavasszal hozzákezd a temetők rendezéséhez, beültetéséhez, azokat a halottakat pedig, akiknek sírjait és síremlékeit nem tartják fenn, más temetőkben fogják eltemetni.